

изтеклата година, отбелязва слабата дейност на читалището). „Погледъ къмъ училищата“ (не се одобрява състоянието на мѣстното училище, което не прогресирало, ученицитѣ имали слабъ успѣхъ; това отчасти се дължало на неподготовеността на учителския кадъръ). Освенъ това сж помѣстени мѣстни хроники. Всички статии сж писани съ черковно-славянски букви, стилътъ е лекъ. Бичува недостатъцитѣ на чорбаджии, на учители и на всички лица, които се занимаватъ съ обществени работи. Не одобрява стремежа имъ да подражаватъ слѣпо на всичко европейско, да се модернизиратъ всичко безъ огледъ на мѣстнитѣ условия и нужди. „Мнозина млади и неодѣлани глави като Каблешковъ, — се казва въ този вестникъ — сж мьчатъ да преобразатъ Копривщица на Америка, нъ тие биха направили много по-добре ако намѣсто да стуютъ и да поучаватъ другите съ тѣхните неоделани философий да идатъ да си купатъ още по-малко брашѣнце“.

Колко броя отъ „Трѣба“ сж излѣзли не е известно, не се знае сжщо и въ колко екземпляри е билъ написванъ.

Въ края на 1874 година жителитѣ на спокойния балкански градецъ Калоферъ били смутени отъ появата на единъ рѣкописенъ вестникъ, който намирали подхвърленъ предъ прага на жилищата си. Този вестникъ се наричалъ „Ракъ“. Като редактори и издатели фигурирали З. И. Пацаранови, а като отговорникъ И. Н. Камшиковъ. Тѣй като се занимавалъ доста много съ учители и чорбаджии, калоферскитѣ първенци отначало предполагали, че се списвалъ отъ единъ уволненъ учителъ. По-късно, обаче, подозрение паднало върху Ив. Голчевъ, който разпредѣлялъ пощата на новото читалище. Единъ пѣтъ той получилъ голѣмъ пликъ. Нѣколцина учители, които слѣдѣли Голчева, поискали да узнаятъ какво съдържа той. Голчевъ се възпротивилъ, сборичкали се, пликътъ падналъ, спукалъ се и отъ него падналъ бр. 9 отъ в. „Ракъ“. Тогава се разкрило, че редакторъ на вестника билъ калоферецътъ Георги Л. Голчевъ, учителъ въ българо-униятското училище въ Одринъ. Той пишелъ вестника си въ Одринъ и чрезъ пощата го изпращалъ до брата си Иванъ, който отъ своя страна го подхвърлялъ тайно предъ вратитѣ на нѣкои калоферски първенци¹⁾.

„Ракъ“ се явилъ презъ есента на 1874 година²⁾. Кой день — не е известно, тѣй като не означавалъ датата на излизането си. Въ първия брой „Ракъ“ съобщава, че ще излиза веднажъ въ седмицѣ-тъ, ако би да има добри абонати; ако ли не съ първий брой ще запри“; а въ брой 3 съобщава, че „Ракъ“ ще излѣзва вече всякъ седмицѣ, защото има добри абонати и вѣщи сътрудници“ ...

1) Вж. Н. Начовъ: Калоферъ въ миналото, стр. 191.

2) Отъ този вестникъ се съхраняватъ бр. бр. 1, 3, 4, 5, 6 и 7 у г. Н. Начовъ, който бѣ любезенъ да ни ги постави на разположение за да ги разгледаме.